

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาสตราจารย์ธรรมนุญ

คำวินิจฉัยที่ ๘๓/๒๕๕๘

วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคเสรีประชาธิปไตย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๘ และคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๘ ขอให้สั่งยุบพรรคเสรีประชาธิปไตย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากพรรคเสรีประชาธิปไตยใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๕๖ จำนวนเงิน ๗๑๘,๒๐๐ บาท ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงกล่าวคือ พรรคเสรีประชาธิปไตยไม่ส่งเงินหรือส่งเงินไม่ครบตามจำนวนที่ได้รับการสนับสนุนให้แก่สาขาของพรรค และใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนเป็นค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคที่จัดแจ้งการจัดตั้งภายหลังจากที่ยื่นคำขอรับการสนับสนุน จำนวน ๑๑๘ สาขา จำนวนเงิน ๑๔๑,๖๐๐ บาท ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย กล่าวคือ พรรคเสรีประชาธิปไตยไม่ส่งเงินตามที่ได้รับการสนับสนุนเป็นค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่สาขาของพรรค แต่นำเงินจำนวนนี้ไปทตรงจ่ายในแผนงานและโครงการของพรรคในปี ๒๕๕๗ จึงเป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ เป็นเหตุให้ยุบพรรคเสรีประชาธิปไตยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า

๑. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งการโอนเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคตามที่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองสนับสนุน ให้แก่พรรคเสรีประชาธิปไตย ๒ ครั้ง

๑.๑ ครั้งที่หนึ่ง ประจำปี ๒๕๔๖ จำนวน ๔ งวด เป็นเงิน ๗๑๘,๒๐๐ บาท งวดที่ ๑ แจ้งการโอนวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ เงิน ๑๘๕,๔๐๐ บาท งวดที่ ๒ แจ้งการโอนวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๖ เงิน ๑๘๐,๐๐๐ บาท งวดที่ ๓ แจ้งการโอนวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๖ เงิน ๑๘๐,๐๐๐ บาท และงวดที่ ๔ แจ้งการโอนวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๖ เงิน ๑๗๒,๘๐๐ บาท

พรรคเสรีประชาธิปไตยจัดทำรายงานการส่งเงินให้แก่สาขาของพรรคโดยแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ดังนี้ งวดที่ ๑ รายงานการส่งเงินให้แก่สาขาของพรรค ตามหนังสือลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๖ และลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๖ งวดที่ ๒ รายงานการส่งเงินให้แก่สาขาของพรรค ตามหนังสือลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๖ งวดที่ ๓ รายงานการส่งเงินให้แก่สาขาของพรรค ตามหนังสือลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ และหลักฐานการส่งเงินคืนตามหนังสือลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๖ จำนวน ๔ สาขา เป็นเงิน ๗,๒๐๐ บาท และงวดที่ ๔ รายงานการส่งเงินให้แก่สาขาของพรรค ตามหนังสือลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ และหลักฐานการส่งเงินคืนตามหนังสือลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๗ จำนวน ๒ สาขา เป็นเงิน ๑,๖๐๐ บาท

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ทำการตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖ โดยเสนอให้นายทะเบียนพรรคการเมืองมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่มีสาขาพรรคเสรีประชาธิปไตยตั้งอยู่ทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากผู้มีลายมือชื่อในใบสำคัญจ่ายเงินที่พรรคเสรีประชาธิปไตยรายงานต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้รายงานการสอบข้อเท็จจริง พบว่ามีสาขาพรรคได้รับเงินเพียงบางงวดไม่ครบตามจำนวนที่ได้รับการสนับสนุนและบางสาขาไม่ได้รับเงิน พรรคเสรีประชาธิปไตยมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สรปต ๑๕๖/๑/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๖ เรื่อง การเบิกเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขา ถึงประธานสาขาพรรคเสรีประชาธิปไตย เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติในการขอรับและส่งหลักฐานการรับเงิน โดยให้ลงลายมือชื่อผู้รับเงินในใบสำคัญ

จ่ายเงินพร้อมทั้งแนบสำเนาบัตรประชาชนที่ลงลายมือชื่อรับรองสำเนาถูกต้องและส่งกลับไปยังสำนักงานใหญ่ของพรรคเมื่อทางพรรคได้รับเอกสารดังกล่าวแล้วจะดำเนินการจ่ายเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่สาขาพรรคโดยการโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารหรือโอนเงินทางธนาคารดีให้ประชาชนสาขาพรรคหรือมอบหมายให้แกนนำในแต่ละจังหวัดนำเงินดังกล่าวมามอบให้ที่สำนักงานสาขาพรรค ซึ่งวิธีการรับและส่งเงินให้แก่สาขาของพรรคนี้สอดคล้องกับแนวทางการตรวจสอบติดตามการใช้เงินของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่มีสาขาพรรคตั้งอยู่ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีหนังสือที่ ลต (ทบพ) ๐๔๐๒/๑๗๖๖ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แจ้งให้พรรคเสรีประชาธิปไตยชี้แจงข้อเท็จจริงที่ได้จากการสอบสวนสาขาของพรรคเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ประกาศ ข้อกำหนด กฎ ระเบียบเกี่ยวกับการใช้เงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคที่ให้แก่พรรคการเมือง

พรรคเสรีประชาธิปไตยมีหนังสือด่วนที่สุด ที่ สรปต ๐๕๘/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ส่งเอกสารหลักฐานที่ได้จากการสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงที่พรรคแต่งตั้งขึ้นดำเนินการสอบสาขาต่าง ๆ ของพรรคเกี่ยวกับการรับเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคโดยทำการสอบปากคำกรรมการสาขาพรรคแต่ละสาขา จำนวน ๑ ชุด และหนังสือด่วนที่สุด ที่ สรปต ๐๖๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๗ ส่งเอกสารหลักฐานที่ได้จากการสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงของพรรคเพิ่มเติม เพื่อยืนยันการได้รับเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรค จำนวน ๕๗ สาขา โดยทำการสอบข้อเท็จจริงระหว่างวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๗

พรรคเสรีประชาธิปไตยส่งรายงานการใช้เงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ และขอแก้ไขเพิ่มเติมรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค (หน้า ๑๕ - ๒๖) ตามหนังสือที่ สรปต ๐๘๘/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๗ ซึ่งรายงานระบุว่าได้โอนเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่สาขาของพรรคตามที่ได้รับการสนับสนุนจริง โดยมีหลักฐานประกอบรายงานในส่วนของการใช้จ่ายเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่สาขาพรรค

๑.๒ ครั้งที่สอง สาขาพรรคเสรีประชาธิปไตยที่จัดแจ้งการจัดตั้งภายหลังยื่นแบบคำขอรับการสนับสนุนตามข้อ ๑๐ ของประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่พรรคการเมือง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๕ จำนวน ๑๑๘ สาขา เป็นเงิน ๑๔๑,๖๐๐ บาท แจ้งการโอนวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๖

พรรคเสรีประชาธิปไตยโดยนายพชร ขววงประสิทธิ์ หัวหน้าพรรค ได้รับเงินจำนวน ๑๔๑,๖๐๐ บาท แล้ว จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เรื่อง วิธีการเบิกจ่ายเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของพรรคการเมือง ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๔๔ ข้อ ๔ ดังต่อไปนี้

(ก) ส่งเงินให้แก่สาขาของพรรคภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการส่งเงินจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และ

(ข) รายงานการส่งเงินให้แก่สาขาของพรรคให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้ส่งเงินให้แก่สาขาของพรรคแล้ว

พรรคเสรีประชาธิปไตยมิได้ดำเนินการตามข้อ (ก) และ (ข) แต่อย่างใด กล่าวคือ มิได้ส่งเงินให้สาขาของพรรคภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการส่งเงินจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และมีได้รายงานการส่งเงินให้แก่สาขาของพรรคให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้ส่งเงินให้แก่สาขาของพรรคแล้ว

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหนังสือแจ้งเตือนให้พรรคเสรีประชาธิปไตยส่งรายงานการส่งเงินให้แก่สาขาของพรรคหรือส่งเงินจำนวน ๑๔๑,๖๐๐ บาท คืนกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่พรรคได้รับหนังสือจากนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามหนังสือด่วนที่สุด ลต (ทพป) ๐๔๐๒/๔๐๕๔ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๖ พรรคเสรีประชาธิปไตยได้รับหนังสือแจ้งเตือนดังกล่าวแล้ว แต่มิได้ดำเนินการส่งรายงานการส่งเงินให้แก่สาขาของพรรคหรือส่งเงินจำนวน ๑๔๑,๖๐๐ บาท คืนกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองภายในกำหนดระยะเวลา และได้มีหนังสือขอผ่อนผันการคืนเงินแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองโดยให้เหตุผลว่า “พรรคมีความจำเป็นต้องดำเนินกิจการทางการเมืองตามแผนงานและโครงการในปี ๒๕๔๖ ต่อไป จึงได้นำเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคจำนวนดังกล่าวไปตรงจ่ายในแผนงานและโครงการของพรรคในปี ๒๕๔๖ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและเสียหายที่เกิดขึ้นกับพรรคจากการชะลอการจ่ายเงิน ฯ” ตามหนังสือที่ สรปต ๑๐๐/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๖

๒. นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาจากข้อเท็จจริงประกอบข้อกฎหมาย เห็นว่าพรรคเสรีประชาธิปไตยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ประกาศที่เกี่ยวข้อง อันเป็นเหตุให้พรรคเสรีประชาธิปไตยต้องถูกยุบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ดังนี้

๒.๑ พรรคเสรีประชาธิปไตยใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจำนวนเงิน ๗๑๘,๒๐๐ บาท ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย กล่าวคือ พรรคไม่ส่งเงินหรือส่งเงินไม่ครบตามจำนวนที่ได้รับการสนับสนุนให้แก่สาขาของพรรคซึ่งปรากฏข้อเท็จจริงจากการสอบสาขาพรรคของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พบว่า สาขาพรรคได้รับเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคไม่ครบตามจำนวนที่ขอรับการสนับสนุน ปีละ ๔ งวด แม้ภายหลังพรรคเสรีประชาธิปไตยส่งเอกสารหลักฐานการส่งเงินให้แก่สาขาของพรรค เอกสารหลักฐานการส่งเงินที่พรรคชี้แจงเพิ่มเติม รวมทั้งเอกสารหลักฐานที่ได้จากการสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงของพรรค โดยเอกสารหลักฐานดังกล่าวข้างต้นไม่อาจแสดงผลให้เห็นว่าพรรคได้ส่งเงินให้แก่สาขาของพรรคครบตามที่ขอรับการสนับสนุนและเอกสารหรือหลักฐานดังกล่าวยังมีความขัดแย้งกันไม่น่าเชื่อถือ

๒.๒ พรรคเสรีประชาธิปไตยใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค จำนวนเงิน ๑๔๑,๖๐๐ บาท ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายซึ่งเป็นการไม่ดำเนินการตามมาตรา ๖๒ อันเป็นเหตุให้ต้องยุบพรรคตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กล่าวคือ พรรคไม่ส่งเงินตามที่ได้รับการสนับสนุนให้แก่สาขาของพรรคเพื่อเป็นค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคแต่ นำเงินที่ได้รับการสนับสนุนนี้ไปทรงจ่ายในแผนงานและโครงการของพรรคในปี ๒๕๔๗ ตามหนังสือด่วนที่สุดที่ สรปต ๑๐๐/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๗ ชี้แจงให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งทราบ

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคเสรีประชาธิปไตยยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

พรรคเสรีประชาธิปไตยยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำชี้แจงเพิ่มเติม และเอกสารประกอบสรุปได้ว่า

๑. พรรคเสรีประชาธิปไตยได้จัดการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๔๖ โดยมีมติเรื่องหลักการจ่ายเงิน – ส่งเงิน ค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่สาขาในปี ๒๕๔๖ ซึ่งในการนี้ได้มีการกล่าวถึงเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคที่จัดส่งให้สาขาพรรคว่า จะมีทั้งเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง และเงินของพรรครวมทั้งวิธีการจ่ายเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่สาขาของพรรค จากนั้น จึงมีหนังสือด่วนที่สุด ที่ สรปต ๑๕๖/๑/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๖ แจ้งเรื่องการเบิกจ่ายเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขา แจ้งให้สาขาพรรคทราบถึงมติของคณะกรรมการบริหารพรรค ครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ ซึ่งทางพรรคถือว่าเป็นการดำเนินการภายในของพรรค และการที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้นำมากล่าวอ้างนั้น ทางพรรคถือว่านายทะเบียนพรรคการเมืองกำลังเข้ามาก้าวก่ายการดำเนินการภายในของพรรค

พรรคเสรีประชาธิปไตยได้รับการโอนเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๔๖ จำนวน ๔ งวด เป็นเงิน ๗๑๘,๒๐๐ บาท และได้รับเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคที่จัดแจ้งการจัดตั้งภายหลังจากที่ยื่นแบบคำขอรับการสนับสนุนตามข้อ ๑๐ ของประกาศคณะกรรมการเลือกตั้ง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่พรรคการเมือง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๕ จำนวน ๑๑๘ สาขาๆ ละ ๒ เดือน เป็นเงิน ๑๔๑,๖๐๐ บาท และพรรคเสรีประชาธิปไตยได้รายงานการส่งเงินให้แก่สาขาของพรรคต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ โดยในการรายงานได้ใช้สำเนาของสำเนาใบสำคัญจ่าย (ใบเสร็จรับเงินในแบบของพรรค) ส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองเพื่อประกอบการรายงานซึ่งการรายงานการใช้จ่ายเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคเสรีประชาธิปไตยในปี ๒๕๔๖ ทั้ง ๔ งวด เป็นไปตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เท่านั้น ไม่ใช่ตามนัยมาตรา ๖๒ ซึ่งต้องรายงานภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ของปีถัดไป

คณะกรรมการบริหารพรรคเสรีประชาธิปไตยได้มีมติในคราวประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๔๖ ให้ส่งคืนเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคปี ๒๕๔๕ และปี ๒๕๔๖ และพรรคเสรีประชาธิปไตยมีหนังสือที่ สรปต ๐๒๑/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๖ ขอคืนเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคปี

๒๕๔๕ และปี ๒๕๔๖ ซึ่งหมายรวมถึงเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาที่จัดแจ้งการจัดตั้งภายหลังจากที่ยื่นแบบคำขอรับการสนับสนุน จำนวนเงิน ๑๔๑,๖๐๐ บาท ด้วย ถึงแม้ว่าจะไม่คืนเงิน โดยทันทีแต่ก็ได้แสดงเจตนาที่จะคืนเงินดังกล่าวแล้ว

คณะกรรมการบริหารพรรคได้มีมติในคราวประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ และครั้งที่ ๔/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานสอบสวนข้อเท็จจริงการรับ - จ่ายเงิน ค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคปี ๒๕๔๖ และได้มีการออกไปสอบปากคำกรรมการสาขาพรรคแต่ละสาขา ระหว่างวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๗ โดยกรรมการสาขาพรรคหรือผู้แทนให้ปากคำว่า ได้ลงลายมือชื่อจริงเพื่อยืนยันความถูกต้องของลายมือชื่อในสำเนาใบสำคัญจ่ายและลงลายมือชื่อในสำเนาบัตรประชาชนและยืนยันสิทธิในการได้รับเงินสนับสนุนจากทางพรรคซึ่งเงินดังกล่าวนั้นเป็นเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคทั้งที่เป็นเงินสนับสนุนในส่วนของพรรคและเป็นเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง และในใบบันทึกถ้อยคำนั้นประธานสาขาหรือผู้แทนก็ได้แสดงสิทธิว่า ได้รับเงินดังกล่าวจริง จึงถือได้ว่าเป็นเอกสารสิทธิที่ถูกต้องตามกฎหมายที่สำคัญและเป็นประเด็นที่น่านำมาพิจารณาคือใบบันทึกถ้อยคำของพรรคนั้น ประธานสาขาหรือผู้แทนได้แสดงเจตนาขอยกเลิก ถ้อยคำ ข้อความ หรือสิ่งอื่นใด ที่เคยให้ไว้กับสำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดในเรื่องเกี่ยวกับค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาในปี ๒๕๔๖ ก่อนหน้านี้ทั้งหมดและให้ถือว่าหนังสือฉบับนี้ (ที่พรรคสอบปากคำ) เป็นการให้ถ้อยคำครั้งสุดท้ายถือเป็นที่สุดและขอรับรองความถูกต้องของเอกสารหลักฐานทั้งหมด

พรรคเสรีประชาธิปไตยจัดส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคในรอบปีปฏิทินต่อคณะกรรมการเลือกตั้ง ตามนัยมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และขอแก้ไขเพิ่มเติมรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุน (หน้า ๑๕ - ๒๖) ตามหนังสือที่ สรปต ๐๘๘/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๗ ถือได้ว่าเป็นเอกสารหลักฐานที่สมบูรณ์แสดงได้ว่าสาขาของพรรคทุกแห่งได้รับเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคปี ๒๕๔๖ ครบทุกงวด ซึ่งจะตรงกับบัญชีของสาขาพรรค บัญชีของพรรคงบการเงินของสาขา และของพรรคประจำปี ๒๕๔๖ แสดงที่มาของรายได้ของสาขาทั้งหมดและรายจ่ายของพรรคที่ถูกต้องตามความเป็นจริงโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบรับรองการสอบบัญชี และผ่านการอนุมัติจาก

ที่ประชุมใหญ่ของพรรค เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๗ เรียบร้อยแล้ว การจะตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับเงินจ่ายเงินสนับสนุนทุกประเภทน่าจะตรวจสอบจากบัญชีของสาขาพรรค บัญชีของพรรค และงบการเงินของสาขาและของพรรค

ที่ประชุมคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ครั้งที่ ๔/๒๕๔๗ (๖๒) เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๗ มีมติให้ชะลอการเบิกจ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๔๗ ซึ่งผลก็คือ พรรคเสรีประชาธิปไตยถูกชะลอการเบิกจ่ายเงินดังกล่าว และจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นได้ส่งผลกระทบต่อพรรคอย่างรุนแรงเพราะพรรคได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่ได้กำหนดไว้แล้วเมื่อมีมติชะลอการเบิกจ่ายเงินดังกล่าวจึงมีผลกระทบต่อพรรคโดยตรง

พรรคเสรีประชาธิปไตยมีหนังสือถึงนายทะเบียนพรรคการเมืองตามหนังสือที่ สรปต ๑๐๐/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๗ ขออนุญาตคืนเงินแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง กรณีเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรค จำนวน ๑๑๘ สาขา จำนวนเงิน ๑๔๑,๖๐๐ บาท ที่พรรคเสรีประชาธิปไตยได้รับโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๗ เหตุผลที่พรรคแจ้งแก่นายทะเบียนพรรคการเมืองว่าจะนำเงินไปใช้จ่ายในโครงการและแผนงานในปี ๒๕๔๗ เป็นเหตุผลในการผ่อนผันไม่ใช้การใช้จ่ายเงินผิดวัตถุประสงค์ของเงินกองทุนและทางพรรคได้แจ้งคืนเงินดังกล่าวให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบเรียบร้อยแล้ว ถือได้ว่าพรรคเสรีประชาธิปไตยไม่ได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุนและขอคืนเงินสนับสนุนเข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแล้ว ส่วนวิธีปฏิบัติในการคืนเงินกรณีดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติในมาตราใด แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือประกาศ หรือระเบียบอื่นใด ที่อาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้พรรคการเมืองปฏิบัติแต่อย่างใด การผ่อนผันการคืนเงินที่ได้รับการสนับสนุนเมื่อได้แจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบแล้ว นายทะเบียนพรรคการเมืองมิได้ทักท้วง หรือคัดค้าน หรือมีคำสั่งให้หัวหน้าพรรคเสรีประชาธิปไตยต้องปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีนี้ อย่างไร จึงถือได้ว่านายทะเบียนพรรคการเมืองรับทราบ ยินยอม หรือเห็นด้วยในการผ่อนผันการคืนเงินจำนวนดังกล่าวและไม่มีความหมายห้ามผ่อนผันการคืนเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง พรรคเสรีประชาธิปไตยได้รายงานการคืนเงินนี้ไว้ในแบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรค

ในปี ๒๕๕๖ เรียบร้อยแล้ว ส่วนเหตุผลในการขอผ่อนผันว่า “พรรคมีความจำเป็นต้องดำเนินการทางการเมืองตามแผนงานและโครงการในปี ๒๕๕๗ ต่อไป จึงได้นำเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคจำนวนดังกล่าวไปทตรงจ่ายในแผนงานและโครงการของพรรคในปี ๒๕๕๗ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและเสียหายที่เกิดขึ้นกับพรรคจากการชะลอการจ่ายเงินของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง” เป็นการใช้จ่ายเงินสนับสนุนหลังจากพรรคเสรีประชาธิปไตยได้แจ้งขอคืนเงินกองทุนแล้ว

๒. ในกรณีของพรรคเสรีประชาธิปไตย สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนก่อนถึงกำหนดเวลาในการรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยอ้างเหตุผลว่า “ได้รับการร้องเรียนทางโทรศัพท์ และนำหลักฐานที่พรรครายงานตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่พรรคการเมือง ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ และไม่ชี้แจงเอกสารสิทธิเพราะเอกสารหลักฐานที่พรรคส่งให้นั้นเป็นสำเนาของสำเนาใบสำคัญจ่ายหรือใบเสร็จรับเงินของพรรคมาใช้ในการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนก่อนถึงกำหนดการรายงานการใช้จ่ายเงินตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ไม่น่าจะกระทำได้เพราะเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคที่จ่ายให้สาขาของพรรคเป็นเงินสนับสนุนเช่นเดียวกับเงินสนับสนุนที่พรรคได้ใช้จ่ายในกรณีอื่น เช่น เงินสนับสนุนที่ใช้จ่ายในการจัดทำวารสารของพรรคหรือใช้จ่ายในการจัดสัมมนาอบรมสมาชิก หลักฐานต่าง ๆ ที่แสดงถึงการจ่ายเงินสนับสนุนต้องส่งไปพร้อมกับรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปีปฏิทินและต้องรายงานภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป เมื่อพรรคได้ส่งหลักฐานดังกล่าวนายทะเบียนพรรคการเมืองจึงตรวจสอบหลักฐานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคว่าถูกต้องหรือไม่ ในภายหลังจากที่ได้ส่งรายงานแล้วทำนั้น

พิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและเอกสารประกอบคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา มีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยว่ากรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคเสรีประชาธิปไตยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๖๒ ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๖๒ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป”

มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนเมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ เกี่ยวกับเงินสนับสนุนในเรื่องค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคนี้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๑ บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้จ่ายเงินในเรื่องดังกล่าวได้ ซึ่งต่อมาได้มีประกาศของคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เรื่องวิธีการเบิกจ่ายเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของพรรคการเมือง ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๔๔ ข้อ ๔ กำหนดว่า “เมื่อพรรคการเมืองได้รับเงินเพื่อ

เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคการเมืองตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่พรรคการเมืองแล้ว ให้พรรคการเมืองส่งเงินให้สาขาพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการส่งเงินจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เมื่อพรรคการเมืองได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว พรรคการเมืองต้องรายงานการส่งเงินให้แก่สาขาพรรคการเมืองให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ส่งเงินให้แก่สาขาพรรคการเมือง” ข้อเท็จจริงได้ความว่า พรรคเสรีประชาธิปไตยได้รับเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ในปี ๒๕๕๖ จำนวน ๙๑๘,๒๐๐ บาท จากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง งวดที่ ๑ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ งวดที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖ งวดที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๖ และงวดที่ ๔ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๖ แล้ว ดำเนินการส่งเงินดังกล่าวให้สาขาพรรคไม่ครบตามจำนวนที่ได้รับการสนับสนุนและไม่ได้จัดส่งเงินที่ได้รับการสนับสนุนให้แก่บางสาขาของพรรคและรายงานการส่งเงินไม่ถูกต้องจึงเป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒

ข้ออ้างของพรรคเสรีประชาธิปไตยที่ว่า ได้ส่งเอกสารหลักฐานการส่งเงินให้แก่สาขาของพรรคแล้ว ตามเอกสารรายงานการส่งเงิน และต่อมาได้ส่งเอกสารหลักฐานการส่งเงินเมื่อพรรคเสรีประชาธิปไตยชี้แจงเพิ่มเติมต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่จากการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง นั้น ปรากฏว่าเอกสารบางฉบับมีพิรุธ เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นใหม่ บางฉบับระบุวันเวลาส่งเงินตามงวด แตกต่างไปจากสำเนาใบส่งธนาณัติ เอกสารบางฉบับระบุว่าส่งเงินงวดประจำปี ๒๕๕๖ เกินไปกว่าความเป็นจริง พยานบุคคลที่ให้การประกอบเอกสารก็ให้การแตกต่างและขัดแย้งกับเอกสาร พยานบางปากให้การขัดแย้งกับความเป็นจริงไม่สมเหตุผล เช่นอ้างว่าในวันเดียวกันสามารถสอบข้อเท็จจริงจากกรรมการสาขาของพรรคได้หลายจังหวัด บางคนไม่อาจตรวจสอบลายมือชื่อได้ กรรมการสาขาพรรคบางคนลงลายมือชื่อไม่เหมือนกับที่เคยลงลายมือชื่อไว้ในครั้งก่อน และพยานบางคนให้การกลับไปกลับมา พยานหลักฐานของพรรคเสรีประชาธิปไตยไม่น่าเชื่อถือ

สำหรับเงินที่ได้รับการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคที่จัดแจ้งการจัดตั้งภายหลังจากที่ยื่นคำขอรับการสนับสนุน จำนวน ๑๑๘ สาขา จำนวนเงิน ๑๔๑,๖๐๐ บาท นั้น พิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงได้ความว่าพรรคเสรีประชาธิปไตยไม่ได้ใช้เงินตามที่ได้รับการสนับสนุน และเมื่อพรรคเสรีประชาธิปไตยแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองขอคืนเงินจำนวนดังกล่าว แต่ก็ไม่ส่งคืนทั้งขอนำเอาเงินไปท่ครองจ่ายในแผนงานและโครงการของพรรคในปี ๒๕๔๗ จึงถือว่าพรรคเสรีประชาธิปไตยไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ อีกกรณีหนึ่งด้วย

ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมาก จำนวน ๑๓ คน คือ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายจุมพล ณ สงขลา นายปรีชา เถลิมนิชย์ นายมงคล สระฐาน นายศักดิ์ เตชะชาญ นายสุจิต บุญบงการ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวโช นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์ นายอภิรักษ์ จันทนกุลกะ และนายอูระ หวังอ้อมกลาง วินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคเสรีประชาธิปไตยได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างน้อย จำนวน ๑ คน คือ นายมานิต วิทยาเต็ม วินิจฉัยให้ยกคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง เพราะการรวมตัวของประชาชนในการจัดตั้งพรรคการเมือง เพื่อแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองเป็นสิทธิพื้นฐานของประชาชนตามรัฐธรรมนูญการที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่พรรคการเมืองนั้น ควรมีวิธีการตรวจสอบควบคุมหากมีการใช้เงินไม่ถูกต้องก็ควรงดการสนับสนุนและเรียกเงินคืนพร้อมทั้งดำเนินคดีแพ่งและอาญาตามลักษณะและพฤติการณ์ของการกระทำความผิด การให้ยุบพรรคการเมืองเพราะเหตุดังกล่าวเป็นการบังคับเกินกว่าเหตุทำให้เกิดความเสียหายและเดือดร้อนแก่ผู้บริหารพรรคและสมาชิกพรรคที่ไม่เกี่ยวข้อง จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญไม่พึงรับบังคับให้

โดยเหตุดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง มีคำสั่งให้ยุบพรรคเสรีประชาธิปไตย

นายกระมล ทองธรรมชาติ	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
นายจิระ บุญพจนสุนทร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายจุมพล ณ สงขลา	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายปรีชา เฉลิมวณิชช์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมงคล สระฐาน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมานิต วิทยาเต็ม	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายศักดิ์ เตชะชาญ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุจิต บุญบงการ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุธี สุทธิสมบูรณ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวโช	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุวิทย์ ชีรพงษ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอภัย จันทนจุลกะ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอุระ หวังอ้อมกลาง	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ